

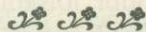
	Kikiáltási ár fillér	Eladási ár fillér	Tőár fillér
I. o. csákyarud	32	38·7	16·7
II. o. „	26	31·4	9 4
Komlórud	08	9·7	2 7
I. o. dohányszáritórud	80	96·7	61·7
II. o. „	60	72·6	37·6

Ugyanezen napon került árverés alá ugyancsak zárt írásbeli ajánlatok útján a mezőháti és feketetiszai erdőgondnokságok rendes évi vágásaiból, valamint a gyéritésekből kikerült apró anyag, nevezetesen 8000 drb. paradicsomkaró, 6000 süritőlécz 196.000 drb. szőlőkaró és 27.600 drb. gyümölcskaró.

Ebből az anyagköl azonban mindössze 36.000 drb. 1·9 *m* hosszú és 64.000 drb. 2·0 *m* hosszú szőlőkaró kelt el. Előbbi az ezer darabonként 40 koronában megállapított kikiáltási árral szemben 0·7°/_o áremeléssel, utóbbi a szintén ezer darabonként 42 koronában megállapított kikiáltási árral szemben 0·8°/_o felülfizetéssel.

A többi anyagra beadott ajánlat későn érkezvén be, tárgyalás alá vehető nem volt.

J. K.

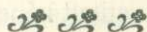
HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

Közhirré teszem, hogy a Lippó községi (Baranya vármegye) születésű Salamon József részére 1905. évi október 20-ik napján 15. szám alatt az erdőőri szakvizsga letételéről kiállított eredeti bizonyítvány elveszvé, ahelyett nevezett részére 1914. évi 273. szám alatt az eredetivel egyenlő értékű hiteles másodlat adatott ki.

Pécs, 1914. évi április hó 9-én.

Pánczél Ottó
kir. erdőfelügyelő.

KÜLÖNFÉLÉK.

Halálozás. Csikszentsimonyi és ernyesi *Lakatos* Károly vadászati szakíró m. hó 15-én 61 éves korában Budapesten elhunyt. Lakatos különösen az alföldi faunának alapos ismerője volt és ornithologiai, valamint vadászati művei gondos megfigyelésre és igen nagy írói tehetségre vallanak. Régebben az Erdészeti Lapoknak is munkatársa volt. Béke hamvaira!

Erdészeti államvizsgáló bizottság. A m. kir. földmivelésügyi miniszter az 1879. évi XXXI. t.-czikk 36. §-a értelmében megkívánt erdészeti szakképzettség megvizsgálására hivatott bizottság tagjainak létszámát, mely eddig husz volt, harminczra emelte fel, s annak tagjaivá az 1914—1919. évekre terjedő megbizatással *Almásy* Andor nyug. m. kir. erdőigazgatót, — *Arató* Gyula m. kir. főerdőtanácsost, — *Bodor* Gyula m. kir. főerdőtanácsost, — *Bund* Károly, az Országos Erdészeti Egyesület titkárát, — *Csik* Imre miniszteri tanácsost, — *Csupor* István hercegprimási uradalmi erdőtanácsost, — *Fekete* Lajos miniszteri tanácsos, nyug. főiskolai tanárt, — *Fekete* Zoltán főiskolai tanárt, — *Havas* József nyug. miniszteri tanácsost, — *Hering* Samu, Coburg hercegi uradalmi erdőigazgatót, — *Jankó* Sándor főiskolai tanárt, — *Kaán* Károly m. kir. főerdőtanácsost, — *Kiss* Ferencz m. kir. főerdőtanácsost, — *Krippel* Móricz főiskolai tanárt, — *Lászlóffy* Gábor miniszteri tanácsost, — *Laitner* Elek miniszteri tanácsost, — *Marosi* Ferencz m. kir. főerdőtanácsost, — *Muzsnay* Géza m. kir. főerdőtanácsost, — *Nagy* Károly miniszteri tanácsost, — *Péché* Kálmán m. kir. főerdőtanácsost, — *Rappensberger* Andor m. kir. főerdőtanácsost, — *Rochlitz* Dezső m. kir. főerdőtanácsost, — *Szalai* Ernő m. kir. közalapítványi főerdőtanácsost, — *Szentimrey* Dániel m. kir. főerdőtanácsost, — *Tavy* Gusztáv nyug. miniszteri tanácsost, — *Téglás* Károly miniszteri tanácsost, — *Tomcsányi* Gyula nyug. miniszteri tanácsost, — *Török* Gábor Debreczen szab. kir. város erdőmesterét, — *Török* Sándor m. kir. főerdőtanácsost, — *Vadas* Jenő miniszteri tanácsos, főiskolai tanárt nevezte ki.

A feketegaramvölgyi erdei vasutról mult hó 17-én *Kolossy* Imre m. kir. főerdőmérnök vetített képekkel kísért rendkívül érdekes felolvasást tartott az Országos Erdészeti Egyesületben. A fel-

olvasáson és az azt követő társas vacsorán a budapesti tagokon kívül igen sok vidéki tagtárs is részt vett.

A szerző felolvasásában, melyet egyébiránt legközelebbi számunkban egész terjedelmében közölni fogunk, részletesen kiterjeszkedett ezen állandó jellegű erdei vasut építését megelőző szállítási viszonyokra, s behatóan foglalkozott azon okokkal, melyek a vasut építését szükségessé tették. Az építés pénzügyi oldalát tárgyalva kimutatta, hogy a vasut létesítésével a jelenleg kiszállított fa tőára az annak előtte elért tőáraknak csaknem háromszorosára emelkedett.

A Duna-szigeterdők felujtásáról. Az „Erdészeti Lapok” legutóbbi 5 füzetében több szaktársam tárgyalta a Duna-ártéri szigeterdők fanem és erdősítési viszonyait. Legyen szabad e tárgyban nekem is egy pár sorban kifejtteni 1900/1901. évi temeskubini erdőgondnoki működésem alatt az erdősítéseknel követett eljárást, megjegyezve, hogy az alább írottak — mivel az erdőgondnokságot csak Dunaszigetek képezték — tisztán Dunaszigetekeken látotakra vonatkoznak.

Ezen szigetekeken a növénytenyészet oly buja és termékeny, hogy a fanövekvési viszonyok igazán kitünőknek mondhatók. A szigeteket — a kisebbektől eltekintve, amelyek újabb keletkezésűek lévén, ugyszólván tiszta füz- és nyárfiatalosból állottak — gyönyörű növekvésű elegyes tölgy-, szil-, nyár- és füzerdők borították. Azon tényállás, hogy a kocsányos tölgy a legtöbb szigeten egészséges, kifogástalan minőségben már vágható kort ért el, döntötte el az erdősítésnél használandó fanem megválasztását,

500 év óta gyógyítanak csuizt, köszvényt, ischiast stb.

Trencsénteplicz

radioaktív kénes hőforrásai és iszapfürdői. Szállodák fürdőkkel egybeépítve, azért egész éven át nyitva. Hidegvizgyógyintézet. Diétetikus konyha. *Uj fürdők. Uj szállodák. Uj iszapfürdők.* Házikurához: Kénes iszap- és vizszétküldés.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai és azok hozzátartozói a június 15-től szeptember 1-ig terjedő idő kivételével napi 8 koronáért szobát, ellátást, fürdő- vagy iszapkezelést kapnak. Aki ezt a kedvezményt nem veszi igénybe, de a fürdőigazgatóság házaiban lakik, a lakásnál és fürdőknél 50% kedvezményt élvez. Iszapszétküldésnél 10%.

s ezért az erdősítések mesterséges uton kocmányos tölgygyel elegyítve kőrissel való foganasításra voltak előírva.

Az erdősítéseknél a gyomok, különösen a szeder tisztítása képezte az egyik legnehezebb és legköltségesebb munkát. Ezen tisztítási, illetve erdősítési munkálat közben a Szendrő sziget felső végén, az 1901. év tavaszán folyt erdősítési munkálatok alkalmával feltűntek nekem egyes, a gyomoktól eltérő színű vesszőcsoportok, amelyeket közelebről megvizsgálva, megállapítottam, hogy ezen vesszőcsoportok természetes uton megtelepült eper (Morus) fiatalos foltok, amelyek helyenként már elérték a 2 m magasságot is, de az átlagmagasság 1 m körül volt. Kétségtelenül megállapítván e fanemek természetes uton való megtelepülését, feltűnt nekem a gyönyörű szép egészséges növekvésük, fényes világos sárga kérgük, s ezért intézkedtem, hogy a többi gyommal e foltok ki ne pusztítsanak, hogy növekvésük a jövőben is megfigyelhető legyen.

Ezen eperfa-fiatalos további sorsáról, miután Temeskubinról elkerültem, nem volt alkalmam tovább érdeklődni, most azonban olvasván a fent említett cikket, s miután azok egyikében sincs az epernek a Dunaszigeteken való előfordulásáról említés téve, czélszerűnek találnám, ha a Szendrő sziget felső harmadát, különösen az 1901. évi tölgyültetést átvizsgálva megállapíttatnék, hogy ezen akkor természetes uton megtelepült szép eperfiatalos most milyen állapotban van, hogy néz ki, szórványosan vagy csoportosan fejlődik-e tovább? De nemcsak ezért volna czélszerű ezen 1901. évi ültetést átvizsgálni, de annak mostani kinézéséből és állapotából meg lehetne állapítani azt is, hogy a Hamernyik Bélának az 1913. évi „Erdészeti Lapok“ 841. oldalán foglalt azon kijelentése, hogy a Dunaszigeteken a tölgynek és a magas kőrissnek tenyésztése eredménynyel nem kecsegtet, fennál-e? Ugyanis ez az erdősítés oly kiváló, nagy, erős, egészséges tölgy- és kőriscsemetékkel történt, amelyeknek nyári fejlődését több ízben megfigyelve — lévén ezen erdősítés életemben az első, amelyet magam foganasítottam —, nyugodt lelkiismerettel állithatom hogy az teljesen sikerült. Már májusban észlelt hajtásai átlag 10 cm-sek voltak. Egyszóval, ha ezen fiatalosnak most nyoma nincs, ha ezen gyönyörűen sikerült tölgyerdősítés is kipusztult, úgy én

s meghajlom azon állítás előtt, mely szerint a Dunaszigeteken tölgy- és kőrisenyésztés eredménnyel nem kecsegtet.

Végül nem találom feleslegesnek közölni, hogy látva azt, miszerint az ültetéseket a különféle gyom, de különösen a szeder mennyire elnyomja, és mily nehézségbe és költségbe kerül a védekezés, kísérletet akartam tenni a mezőgazdasági közteshasználattal kapcsolatos erdősítéssel. Ezért a temesszigeti 1900. évi vágás egy mintegy 100 □-öles területén 1901. évben kísérletképen kukoriczát vetettem, amely őszre 2 *m*-nél magasabbra nőtt meg és szálanként 2—3 drb. mintegy 30 *cm* hosszú cső kukoriczát termett. A nép, különösen a szerbiai parasztok, akik a fő favásárló közönséget képezték, ezt látva, hajlandók voltak belemenni a köztes használat gyakorlásába, mert ha nem is minden évben — tekintettel az itten évenként június havában átvonuló zöldár kisebb-nagyobb pusztításaira —, de csak két évenként is egyszer sikerül a termésök, nagy irtási költségük már busásan megtérül. Természetesen ezen közteshasználatot csak a nagyobb és magasabb fekvésű szigeteken lehetett volna bevezetni. Hogy ezen erdősítési mód a valóságban megkíséreltetett-e, arról, onnan való távozásom miatt, tudomásom nincs. *Sebők Ernő.*

A tuskóirtásról. Az Erdészeti Lapok f. é. VI. füzetében Stark Dezső fenti czim alatt a Nobel-féle Asztralit és a katonai kincstár Dynamon nevű robbantóanyagaival foglalkozik és az utóbbit előnyösebbnek mondja.

Mivel én ugy Dynamonnal, mint Asztralittal végeztem tuskóirtást és robbantást anélkül, hogy erre valaki betanított volna, saját tapasztalataim alapján kívánok a tárgyhoz szólni, szintén minden személyes érdek és előítélet nélkül, lehetőleg tárgyilagosan.

Mindenekelőtt megjegyzem, hogy a Dynamon I. nevű robbantóanyagot osztrák lapokban hirdették, egyebek közt az Österreichische Forst- und Jagd-Zeitung-ban is, melyben körülbelül 1½ év előtt kimerítő részletes közlemények jelentek meg a tuskóirtási kísérletekről.

Magam is ily módon figyelmessé téve, próba gyanánt hozattam 20 *kg* Dynamont, még pedig egyszerű rendelőlévél útján először a budapesti Jaulus cégtől, egy későbbi rendelés alkalmával pedig egyenesen az Artillerie-Zeugsdepot-tól Bécsben.

Midőn az Erdészeti Lapokban megjelent az „Astralit“ hirdetése, ebből is rendeltem kísérletezésre 40 kg-ot, mert ennek q -ja 10 K-val olcsóbb, mint a Dynamon és tökéletesen meg voltam elégedve az eredménnyel. *Mind a két robbantóanyag igen jól bevált, különbséget tenni a kettő között képtelen vagyok és nem hiszem, hogy bárki pusztá szemmel végzett megfigyelésnél, egyforma mennyiség használatánál, megállapíthatná, melyik anyagnak van nagyobb hatása.* Ez csakis arra alkalmas műszerekkel volna lehetséges.

Stark szerint: „a hatás megbirálásánál azt kell vizsgálni, hogy a felrobbantott tuskók és gyökérzetnek egyes részei minő utómunkával távolíthatók el teljesen és hogy a talaj a robbantás által mily mértékben lazított meg“. A magam részéről még hozzátenném: minő utómunkával tölthetők be a robbanás által előidézett gödrök.

Mind ez függ a használt robbantóanyag mennyiségétől, a tuskók és a föld minőségétől és főként a robbantóanyag *elhelyezésétől*. A luczfenyő és tölgy tuskóját kisebb mennyiségű robbantóanyag is tökéletesebben emeli ki és forgácsolja szét, mint a jegenye- vagy erdeifenyő tuskóját és néha egy véletlenül igen előnyösen elhelyezett 50 gr-os patron nagyobb hatást gyakorol, mint 3—4-szer akkora mennyiség, melynek ereje alkalmatlanabb helyen érvényesül. Ez okból igen ajánlom egy-egy tuskó alá több aknát elhelyezni. Ugyanígy vagyunk a talajjal is. Különbség még az is: volt-e a tuskó alatt vagy esetleg az aknában víz vagy sem, azaz, hogy száraz földben vagy eső után vizenyős talajban végezzük-e a robbantást. De mindezek a különbségek befolyással vannak ugy az Asztralitra, mint a Dynamonra.

Több robbanóaknának egyidejű elsütésénél vagy villamos áramot, vagy „fulminát“ robbanó gyújtózsínórt használunk, mely másodpercenként körülbelül 8000 m -nyi darabon ég el, tehát 30—40 m -nél a robbanás egyidejűleg történik. Ezen fulminát-zsínórt csakis oly esetben adják ki, ha egyidejűleg Dynamont is rendelünk.

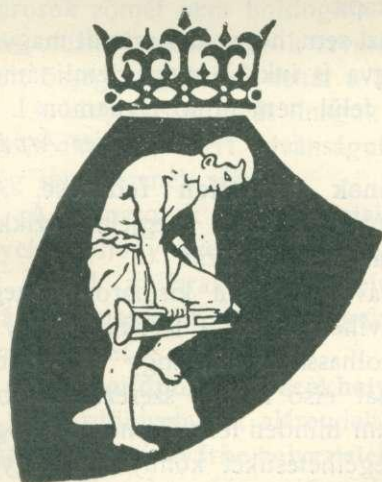
Stark ur igen ajánlja a fulminát-zsínórt, habár szerinte is drágább, mint a villamos gyújtás. Én, tapasztalataim alapján, inkább a villamos gyújtást ajánlom. És pedig nemcsak, mert

olcsóbb, hanem mert feltétlenül biztosabb. Ugyanis a villamos gyújtásnál a robbanás *feltétlenül abban a pillanatban történik*, melyben én akarom, így tehát meglepetés, előre nem látott akadály nem fordulhat elő és a robbanást egyetlen nyomás által úgy idézhetem elő, hogy az egész veszélyeztetett teret beláthatom. Ellenben a fulminát-zsinórnál, mely egymagában is igen veszélyes és ütés, surlódás vagy kis hőfoku tüznél is azonnal robban, tehát a Dynamon veszélytelen kezelését, amiben annak tulajdonképeni előnye rejlik, nagymértékben csökkenti, a gyújtás folyamatba helyezése és annak tényleges megtörténte között legalább is 30—60 másodperc-különbözet van és ezen idő elegendő előre nem látott esetek bekövetkezésére. Ugyanis fulminát-zsinór használatánál a robbantás következőképen történik: az aknában elhelyezett robbantóanyagot átkötjük a fulminát-zsinórral, a zsinórok végeit összecsomózzuk és egy közönséges biztonsági gyújtózsínórral (kanóc) ellátott robbanógyutacsot helyezünk a zsinórba. Ezután a kanócot meggyújtjuk és gyorsan távozzunk a veszélyeztetett kör-

PÖSTYÉN

ma már kettős fogalom.

1. Hires iszapforrások csusz-, kőszvényeseteiben az egész világon elismert páratlan gyógyhatásuak.

2. Kitűnően felszerelt hideggyógyintézetében neuraszténiák, szivbajok pompás eredménnyel kezelhetők. 1912-ben 18.000 fürdővendég. Télen nyáron nyitva. Felvilágosítást nyújt a

Fürdőigazgatóság.

Egyesületünk tagjai utalvány alapján
:: kedvezményben részesülnek. ::

Bővebbet az elnökségnél.

zetből. A kanócz meggyújtása és a robbanás végbemenetele között legalább is annyi időköznek kell lennie, hogy a meggyújtott kanóctól 100 méterre eljuthassunk. Mihelyt a kanócz meggyuladt, a robbanás többé fel nem tartóztatható. Ha ezen időközben a futó munkások közül valaki elesik, vagy személy, jármű vagy állat váratlanul felbukkan, a robbanás már nem akadályozható meg.

Az is megtörténhetik, hogy a robbanás már akkor történik, mikor még távolodunk a veszélyes helyről és akkor háttal lévén a robbanásnak, egy felénk röpitett darabnak nem tudunk oly könnyen kitérni, mint ha szemben állanánk azzal.

Mind ezen körülmények mérlegeléséből kitünik, hogy az olcsóbb villamos gyújtás előnyösebb és czélszerűbb a fulminátszinórnál, annál is inkább, mert kezeléséhez nem kell valami nagy elektrotechnikai tudomány.

Az Astralit sokoldalú használhatósága folytán főként magánuradalmakban bir nagy jelentőséggel, ahol elég gyakran mészégetés, köfejtés, téglégetés képezi az erdőgazdaság mellékágazatát.

Ezenkívül utak készítésénél minden várakozást felülmulón bevált. A munkások igen szeretik alkalmazni, részben mert örömeik telik a hatásban, részben mert az egy nap alatt végzett munka sokkal több, néha valósággal bámulatos a kézi munkával szemben. Uradalmunkban az Asztralit éppen oly mindennapi használati eszközzé vált, akár az ásó, vagy kapa.

Nem tartom lényegtelennek azt sem, hogy az Asztralit magyar gyártmány és már ezen oknál fogva is inkább megérdemli támogatásunkat, mint az őt semmiben felül nem muló Dynamon I.

Zier Árpád.

Az iparosok faszükségletének közvetlen fedezése. Az E. L. f. évi VIII. füzetében a fenti czim alatt megjelent czikkel párhuzamosan óhajtanék egyet-mást megjegyezni.

Nemcsak otthon, de itt a Dráván túl is a kisiparosok megmozgattak mindent, csakhogy kivihelessék azt a tervüket, hogy a kincstári erdőkből kicsiben vásárolhassanak fát, hogy ily módon a foglalkozásukhoz szükséges műfát első kézből szerezhessék be.

A földmivelésügyi minisztérium minden lehető megtett, hogy tervüket megvalósítsa s ezáltal megélhetésüket könnyebbé tegye. Ámde mi történt?

A vinkovczei főerdőhivatal a vén tölgyesekben a széldöntötte és száraz törzseket egyenként is árverésre bocsátotta; az árverést az egész környéken kihirdették, de az eladás napján a régi vevők mind ott voltak, míg ellenben a kérvényező kádáriparosok ugyszólván mind távolmaradtak s ha egyik-másik meg is jelent — nem vett semmit, mert drágának tartotta a versenyzők által felhajtott árakat.

A morovicsi erdőgondnokság területében 1913. évben a rendes áterdőlések alkalmával házi kezelésben kitermeltem 90 m^3 elég jóminőségű szil és kőris- kocsigyártófát, amelyet eredetileg külön csoportban akartunk eladni, de mivel ilyen műfa eladása még az itteni fakereskedőknél nincs bevezetve, tehát vevő sem akadt rá; ezután olyan intézkedés történt, hogy az említett műfát darabonként szabad az iparosoknak eladni, tehát alkalmat adott felettes hatóságom arra, hogy a környék összes kocsigyártói, még a legszegényebb is, az iparához szükséges fát beszerezhesse.

A múlt év november hónapja óta a mai napig már 7 árverést tartottam és alig tudtam eladni kocsigyártófám 50%-át.

Az árverési eredmény is nagyon gyenge, mert az a 2—3 mesterember egymással nem versenyez, hanem 2 forintot ráigér a kikiáltási árra és megvan a vásár.

Az eredmény tehát az, hogy az ilyen kicsiben való eladás az iparosok zömét nem boldogítja, mert az árverésen részt nem vesz, más oldalról pedig a sok árverés költségeit a kikiáltási áron tul ígért összeg alig fedezi, tehát a kincstár is hátrányban van.

A kisiparosok tehát maguk sem tudják, hogy tulajdonképen mit is akarnak, mert kívánságuk teljesítve van, de az árverésen még sem vesznek részt.

A kisiparosok érdeke a mai életviszonyok mellett azt kívánja egyelőre, hogy szervezkedjenek szövetkezetszerűen és állítsanak fel maguk műfaraktárakat, melyek aztán a faárveréseken mint önálló és nagyobb mennyiségek vételére is vállalkozó tényezők léphetnek fel.

Hamar László.

Erdőgondnoksági székhely- és czimváltozás. A tótsóvári m. kir. erdőhivatalnak alárendelt ujhutai m. kir. erdőgondnokság székhelye Diósgyőrbe helyeztetett át. Az erdőgondnokság új elnevezése: „Ujhutai m. kir. erdőgondnokság, Diósgyőr”.